

(Folytatás az első oldalról.)

ják a bírálat helyes módszerét. Az értekezlet leszögezte: semmiképp sem helyes, ha a hallgatók részéről megnyilvánuló kritikát előre avantságizmusnak könyveljük el.

Habár a hozzászólásokban felmerült a hallgatók fegyelmének és tanulmányi kérdése is, nem történt komoly állásfoglalás és határozathozatal — mint erre Vereska elvtárs, a Városi PB képviselője felszólalásában rámutatott — arra vonatkozóan, mit kívánnak tenni az oktatók ezen a területen a meglévő hibák felszámolására.

A hozzászólók kitértek a DISZ-funkcionáriusok túlterhelésének kérdésére is, valamint a jogi-kari "egyeses alapszervezet" létrehozására. Ezt a kísérletet a beszámoló úgy tüntette fel, mint amely más karokon való bevezetésre is alkalmas volna. A hozzászóló elvtársak helyesen mutattak rá arra, hogy egy mammut-szervezet létrehozása nem oldaná meg a DISZ-vezetők túlterhelését, hanem egyesek még több munkát jelentene, ugyanakkor a tagság legnagyobb részének még fokozottabb passzivitását vonná maga után. Éppen a helyesebb munkamegosztásra, a DISZ-csoportok és alapszervezetek megerősítésére van szükség. Ugyanakkor természetesen meg kell nézni a hallgatók szakmai túlterhelésének kérdését is, melyet egyes esetekben jogosan vélnek fel.

A párt-szervezetek és az állami vezetés kapcsolatában felmerülő hiányosságokat különösen élesen vette fel a beszámoló. A vita során — elsősorban Kiss Árpádékán elvtárs felszólalása és Kalmár elvtárs válasza révén — jelentős mértékben tisztázódott ez a kérdés. Az értekezlet magáévá tette azt az elvet, hogy minden kommunista, bármilyen munkakörben dolgozzék is, munkájáért felelős a párt előtt.

A Jogi Kar részéről felszólaló elvtársak még mindig nem látták elég világosan területek nehézségeinek megoldási útját. A problémák »diplomatiikus« kezelésével vélték megoldani a Kar fejlődését gátló, sok energiát elemészítő nézeteltéréseket. A bajok okait nem szándékoztak a Karon belül bátran feltárni. Mindez azt eredm-

nyezné, hogy késleltethék a Kar egészséges fejlődését. Fodor Gábor elvtárs helyesen mutatott rá arra, hogy a főfeladat a Jogi Kar egységének helyreállítása, a jószándékú professzorok közelebbhozása a párthoz.

Az értekezlet tanúságául levonható, hogy összehívása helyes volt, azonban az EPB-nek és az egyes pártalapszervezeteknek gondoskodniuk kellett volna arról, hogy a meghívottak hamarabb értesüljenek az értekezletről; a napirendet előre el kellett volna juttatni az elvtársakhoz, hogy alaposan fel tudjanak készülni; így elkerülhető lett volna az, hogy az értekezletre a szűkebb, prakticista szempontok érvényesülése nyomja rá a bélyegét. Hiányossága volt az összejövetelnek, hogy éppen az egyik főkérdésben, az oktató-nevelő munka kérdésében a hozzászólások során sem alakult ki általános, elvileg megalapozott álláspont: itt is bizonyos fokú praktikizmus érvényesült. Hibánk, hogy a fontos és általános jelentőségű kérdéseket mindig bizonyos mértékben háttérbeszorítja egy-egy kiragadott kérdés túlságosan aprólékos boncolgatása. Kevés bírálat hangozott el az EPB felé, egyedül Bereczky elvtárs vetett fel a Főiskola részéről néhány szempontot ebben a vonatkozásban. Nem volt szerencsés, hogy Kalmár elvtárs válasza a hozzászólásokra szinte hosszabb volt, mint a referátuma, vagy maga a vita. Súlyos hiányosság volt még az is, hogy az aktív nem hozott határozatokat, nem mozgósított a megtárgyalt problémák konkrét, gyakorlati megoldására.

Ennek ellenére az értekezlet egybehívása igen gyümölcsöző kezdeményezés az EPB részéről; amennyiben az elkövetkezőkben jobban fogják előkészíteni, az aktív igen hasznosak lesznek párt-szervezeteink életében is. Igen sok olyan kérdés van, amelyet helyes, ha a kommunista oktatók megvitáznak egymással; így összevontan vonatkozásban tájékozódunk, ugyanakkor tehermentesítik a taggyűléseket is. Természetesen csak akkor lesz igazán hasznos hajtó ez a munka, ha az alapszervezetek is alkalmazzák a saját területükön az aktív-értekezletek tartásának helyes módszerét.

Népnevelő-értekezlet a TTK Biológus alapszervezetében

A Párt és a tömegek helyes kapcsolatának kiépítésében igen komoly feladat jut a népnevelők hálózatának. A népnevelők viszik el a pártokivüli dolgozók széles tömegéhez a Párt szavát és ők közvetítik a Párthoz az egyszerű emberek hangját.

A jó népnevelő munkának igen fontos elősegítője a rendszeresen megtartott népnevelő-értekezlet.

A múlt hónap 28-án összehívték a biológia előadótérképében a TTK Biológus alapszervezetének népnevelőit. Az értekezletet este 7 órára hirdették. Néhányperces késéssel meg is kezdődött. Hiába vártunk azonban 10 percet a tanszemélyzet népnevelőire, mert ők nem tartották fontosnak, hogy akár késve is, de eljőjenek.

A beszámoló Vörös Mária, az alapszervezet agitációs felelőse tartotta, aki előrebocsátotta, hogy ebben a funkcióban új ember, hisz alig néhány napja vette át elődjétől a munkát.

Politikai beszámolójában ügyesen foglalta össze az elmúlt hét külpolitikai eseményeit. Elsősorban a legfontosabb kérdéseket emelte ki, hiszen a népnevelők úgyis értesültek az újságból és a rádióból a napi politikai eseményekről.

Ezután az elmélet és a gyakorlat viszonyáról beszélt. Rövid elvi bevezető után rögtön konkretizálta ezt saját karára, a TTK-ra is. Így megemlítette, hogy a marxizmus-szemináriumokon túl nagy a hiányzás és akik ott vannak, azok közül néhányan igen passzívak. A politikai körökön is nagymértékű az indokolatlan távolmaradás. Ezen hiányosságok felszámolása terén igen szép feladat vár a népnevelőkre.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom jelentőségével kapcsolatban helyesen emelte ki a nemzetközi munkaszolgálatra gyakorolt hatását, azt, hogy a népi demokrátiás országok, így Magyarország is végső fokon az Októberi Szocialista Forradalom győzelmének köszönheti, hogy ma már itt is a szocializmus épül és hogy az egyetemek kapui megnyíltak a munkás- és szegényparaszt származású hallgatók előtt. Hangsúlyozta, hogy ezt semmiképp sem a gyakorlati kérdésekkel és az indokolatlan mulasztásokkal kell megháfolni, hanem a szocialista munkafegyelmegszilárdításával.

A tanév kezdetén a politikai körök munkája szépen megindult. Az azóta eltelt két hónap már megmutatja az egyes évfolyamok közötti különbségeket. A legjobb eredményt a III. éves biológusok érték el mind a politikai körök munkájában, mind a marxista szemináriumokon, s hátul kullognak a IV. éves biológusok. Elég nagy passzivitást mutatnak a geológusok is.

A nemrégiben befejezett sajtó-kampány vegyes eredményre zárult. A IV. év tette ki legjobban magáért, mert itt kivétel nélkül mindenki rendelt valamilyen sajtót. Ezzel szemben az I. évesek közül a biológusok 20 százaléka, a földrajz-geológia szakosok 45 százaléka járat csak valamilyen újságot, hírlapot stb.

Mind a sajtókampány, mind a politikai körök eddigi munkája azt mutatja, hogy még intenzívebben, még türelmesebben kell foglalkozni az I. évesekkel.

Vörös Mária, annak ellenére, hogy a népnevelői gárda élén még új ember, igen ügyesen és világosan foglalta össze a kulcskérdéseket. Nem ártana azonban, ha még elevenebb és szívesebb tenné a beszámolóját, a klasszikusokból vett idézetek előadásába való szerkesztésével.

A beszámoló lendületes hozzászólások tömegének kellett volna követnie, ez azonban sajnálatosan elmaradt. A vita roppant vérszegény volt, egy-két kevésbé lényeges kérdést érintett csupán.

Hiba volt, hogy Vörös elvtárs beszéde után nem számoltak be a népnevelők az elmúlt hét vagy két hét munkájáról. Így pedig nem éri el a népnevelő-értekezlet a célját, módszerben nem tanulhatnak e nélkül a népnevelők egymástól, s ezen túl a pártvezetés se látja, hogy kinél milyen téren mutatkoznak nehézségek.

A népnevelő-hálózat tagjai még lendületesebben és még qdaodóbban foglalkozzanak nevelőjeikkel. Ez a kapcsolat ne legyen formális csupán, ne csak a „vonal leadásából” álljon. Vegyék fel a harcot elsősorban a hiányzások csökkentése érdekében, ami igen nagy méreteket ölt a TTK-n a többi karokban viszonyítva. Emellett fokozottabban foglalkozzanak az I. éves hallgatókkal. Feltessenek döntő súlyt a konkrét, helyi agitációs érvek megbeszélésére.

Békegyűlés az Ady-téren

November 3-án tartották meg Szeged Városi Békabizottsága rendezésében az Ady-téri Egyetem nagytérén az értekezlet békegyűlést. A gyűlésen feldíszített terem a szabadság és béke színeiben pompázott. Kék, piros, nemzetiszíni zászlók, az elnöki asztalon vépiros szegők.

Itt gyűlt össze Szeged város értelmiségének színe-java, hogy meghallgassák Komócsin Zoltán előadását a nemzetközi helyzet jelenlegi állásáról és a békeharc időszerű problémáiról. Tanítók, tanárok, egyetemi professzorok, orvosok, mérnökök, közigazgatási funkcionáriusok ülnek a nagytéremben és feszült figyelemmel várakoznak. Az elnökség elfoglalja helyét az asztalnál, a város értelmiségének legjobbjai: Pamuk István, az MDP Csongrád megyei Pártbizottságának tagja, Fodor Gábor Kossuth-díjas, az egyetem rektora, Székely-Nagy Béla, kétszeres Kossuth-díjas, Dénes Leó, a Városi Tanács elnöke, Csibag Miklós, a Szegedi Nemzeti Színház igazgatója, Toldy István Kossuth-díjas, általános iskolai igazgató.

Fodor elvtárs, mint a gyűlés elnöke üdvözi a megjelent békeharcosokat és a gyűlést megnyitja.

Komócsin Zoltán emelkedet; szö-

lása. — A Béke Világtanács budapesti ülése határozatának kezdő mondatai ma is tisztán csengenek a békevágyó emberek fülébe: Nagy reményesség született. Lehetséges a megegyezés a kormányok között, lehetséges elérhető a béke — ezzel a gondolattal kezdte beszédét Komócsin elvtárs.

Beszédének első részében a nemzetközi helyzetben az utóbbi napokban bekövetkezett enyhülésről, annak okairól beszélt. Kifejtette, hogy ez az enyhülés a Szovjetunió következetes békeharcának és a világ népei kitartó békeharcának következménye. A két rendszer békeegyeztetésének lehetőségét, ma már a gyakorlat is bizonyítja. — mondotta Komócsin elvtárs. Bizonyítja a szaporodó gazdasági egyezmények, az hogy a Szovjetunió több kapitalista országgal vette fel újonnan a diplomáciai kapcsolatot.

Ezután Komócsin elvtárs azokról az ellentétekről beszélt, amelyek az imperialista országok között megvannak, amelyek feltétlenül elősegítik a nemzetközi helyzet enyhülését. Ezeket az ellentéteket természetesen nem szabad tájéztékálni. Vannak olyan jelek, amelyek éberségre intik a világ békeharcosait. Ezek elsősorban azok a különbségek, amelyek az imperialisták szavai és tettei között megvannak. A nyugatnémet választások, a koreai fegyverszüneti tárgyalások halogatósa azt bizonyítják, hogy az imperialisták szavai messze járnak tetteiktől. Hogy eredmények mégis vannak, az annak köszönhető, hogy a népek békeharcra ma már jelentős nemzetközi tényező. Letagadni, kommunista kísérletnek nevezni nem lehet. Egyetlen kormány sem tud megenni még óráig sem anélkül, hogy ne számoljon a békekompozálommal, mely tartalmában és erejében egyre nő.

A legutóbbi hónapok eredményei azt a reményteljes kilátást

helyezik elénk a jövőre vonatkozóan, hogy a béke elérhető távol-ságban van. Ez azt a kötelességet rója ránk, hogy továbbra is ki kell tartani a béke mellett. Ellenben a harcban a magyar nép szilárdan tartja a rácsó frontszakaszt és ennek a harcnak részei azok a belső intézkedések, amelyeket kormányunk az elmúlt hónapokban tett az életszínvonal további emelésének, országunk további erősítésének érdekében. Ezek az intézkedések azt célozzák, hogy kormányunk igyekszik minél hamarabb megvalósítani hazánkban is a szocializmus gazdasági alaptörvényét.

Komócsin elvtárs hazánk és a Szovjetunió fejlődését szembeállította az imperialista országok gazdasági és kulturális elmaradottságával. Megállapította, hogy addig, amíg a Szovjetunió és hazánk mezőgazdasága előtt hatalmas lehetőségek állnak, olyanok, amelyek csak szocializmusban, vagy szocializmust építő országokban lehetségesek, — addig a kapitalista országokban mezőgazdasági válság jelei mutatkoznak, rohamosan csökken az életszínvonal.

Komócsin elvtárs a következő szavakkal fejezte be beszédét:

«A népek érzik, hogy nagy reményesség született. A béke elérhető távol-ságban van, rajtunk áll, hogy el is érjük. Természetesen nem akármilyen békére van szükségünk, hanem olyanra, amelyről már Petőfi is beszélt:

»Békét, békét a világnak,
de ne szarnokkényűtől,
békét csupán szabadság
főszentelt kezéből.»

Ankét a Jogi Karon a gyakorlatok módszertani kérdéseiről

Hosszú időn át teljesen indokolt volt a jogi oktatással szemben gyakran hangoztatott azon bírálat, mely szerint a jelen képzés egyoldalú, csak elméleti ismeretet nyújt minden gyakorlati megalapozás nélkül. A múltban az egyetemről kikerülő fiatal jogászok csak a diploma elnyerése után, életpályájuk kezdetén találkozhattak először azokkal a problémákkal, amelyeket a mindennapi élet felvet és amelyeket az egyetemen tanult alapjain kellett megoldaniuk. Ez a visszas helyzet csak 1949-ben változott meg. Ebben az évben vezetők be a jogi karon az elméleti oktatás mellett a gyakorlati képzést is. Be kell vallanunk, hogy nem kis nehézséget jelentett a gyakorlati oktatással kapcsolatos problémák megoldása. Jóformán egyetlen tárgy sem volt, ahol a gyakorlatok anyaga és módszere tekintetében a megoldásra váró kérdések egész sora ne merült volna fel.

A gyakorlati oktatás bevezetése óta eltelt évek gondos munkájának eredményeképpen ma már elmondhatjuk, hogy ezeknek a kérdéseknek a túlnyomó többsége megoldást nyert. Tisztában vagyunk azonban azzal, hogy ezek a megoldások még nagy mértékben tökéletesíthetők, és egy-egy jó megoldás esetleg az eddiginél szélesebb körben is alkalmazható. A jó oktatási módszerek általánosításával, a velük kapcsolatos problémák tisztázásával iparkodott a gyakorlati oktatómunka további tökéletesítését szolgálja az az ankét, amelyet a szegedi jogi kar Módszertani Bizottsága október 15-én hívott össze.

A vita alapját Bónis György professzor elvtárs, a kar Módszertani Bizottságának elnöke által elkészített referátum szolgált. Ezt a referátumot egészítették ki Halász Aladár professzor, Horváth Zsók László adjunktus és Kemesné Béla tanársegéd elvtársak korreferátumai. A referátumok és korreferátumok, amelyeknek szövegét minden résztvevő az ankét előtt kézhez kapta, a jogi kari gyakorlati oktatás általános problémáin kívül azokkal a sajátos szempontokkal is foglalkoztak, amelyek a referens, illetve korreferensek szaktárgyainak gyakorlati oktatása vet fel.

Az ankét tárgyának aktualitását

semmi sem bizonyítja jobban, mint az a nagy érdeklődés, amely iránta megnyilvánult. Az ankétan uránia képviseltették magukat mindazok az intézmények, amelyek kapcsolatban állnak a jogi oktatás problémáival. Így megjelent az ankétban a budapesti jogi kar módszertani bizottsága részéről Beck Salamon professzor elvtárs, aki felszólalásában a gyakorlati oktatás egyik igen jó módszerének tartotta a jogeseteknek bírósági tár-

gyalás formájában történő feldolgozását. Rámutatott arra a nagy segítségre, amit a bírósági tárgyalások meghallgatása nyújt a hallgatók gyakorlati ismereteinek megszerzéséhez. Egyben ismertette olyan módszert is, amely a gyakorlati órák korlátozott számából előálló nehézségek megoldására szolgál. Ez a nehézség úgy oldható meg, ha az azon évfolyamon előadó többi tanszékek valamelyikétől — ha szükséges — az egyik héten kölcsönözünk gyakorlati órát, a másik héten viszont a mi gyakorlati órákat engedjük át az illető tanszék részére.

Az ankét munkájának eredményességéhez nagyban hozzájárultak azok az értékes szempontok, amelyeket az Igazságügyi Minisztérium képviselőiben megjelent Nadas András osztályvezető elvtárs a vita során nyújtott. Felhívta a résztvevők figyelmét azokra a tapasztalatokra, melyeket az egyetemről kikerülő fiatal jogászok gyakorlati munkájából lehet levonni. Megjelölte azt is, hogy — e tapasztalatok alapján — miben látja az eddigi oktatás hézagait. Főleg a hallgatók fokozottabb hivatásrészének felkeltésére kell a karoknak az eddiginél is nagyobb gondot fordítanunk.

A Pedagógus Szakszervezet Központi Vezetőségét Trencsényi-Waldapfel Imre professzor elvtárs képviselte. Felszólalásában az elmélet és gyakorlat szoros kapcsolatát domborította ki, rámutatva arra, hogy

a gyakorlat az elmélet továbbfejlesztésének gyakorlata.

A jogászai munka nem rutin munka. A gyakorlati életben felmerülő jogi feladatok jó megoldása olyan önállóságot igényel, amely csak komoly elméleti és gyakorlati tanulmányok árán biztosítható. Ennek az önállóságnak a kialakításában nagy szerepük van a gyakorlati óráknak.

A vita során felvetett gondolatokat

két nagy kérdés köré lehet csoportosítani. Ezek: 1. mi lehet a gyakorlati oktatás anyaga és 2. milyen módszerek alkalmazása legcélszerűbb a gyakorlatokon.

A gyakorlati oktatás anyagával kapcsolatos problémák onnan származnak, hogy a jogi karon egymástól lényegesen különböző természetű tárgyakból áll a tananyag. Így a mindennapi élet aktuális jogi problémáit tárgyaló tételes jogi tárgyakon kívül megtaláljuk a történeti tárgyakat is, amelyek a mai jogintézmények megértéséhez nélkülözhetetlenül szükséges történeti alapot adják meg. Az előző csoportba tartozó tárgyak gyakor-

lati anyagúul szinte önként kínálkozik a mindennapi élet által produkált jogesetek megoldása. Hasonlóképpen e tárgyak gyakorlati anyagúul szolgálhatnak azok a bírósági, hivatal-látogatások és egyéb kirándulások, ahol a hallgatók közvetlenül figyelhetik meg a gyakorlati jogi munka menetét. Nehezebb azonban a kérdés a történeti jellegű tárgyaknál. E tárgyaknál hasznos gyakorlati anyagnak látszik azoknak a történeti dokumentumoknak a hallgatók kezébe adása, amelyekről az elméleti órákon hallottak. Hasonlóképpen eredményessé teszi e tárgyak gyakorlati oktatását egy-egy olyan jogesetnek a bemutatása is, amely közelebb viszi a hallgatókat az illető kor jogszemléletének megértéséhez. Nagymértékben biztosítja a gyakorlati oktatás sikerét a múzeumokba, levéltárakba vezetett kirándulások is.

A gyakorlatokon alkalmazott módszerek szempontjából alapvető jelentőségű az a követelmény, hogy azok a hallgatók szerepeljenek, a gyakorlatvezető pedig irányítsa ugyan a gyakorlatot, de mégis a háttérben maradjon. A gyakorlati szereplésnél figyelemmel kell lennünk az egyes hallgatók fejlettségű fokára is és ennek megfelelően kell számukra kiadnunk a megoldandó feladatokat. A feladatok súlya tekintetében különbséget tehetünk egyszerű kikerdezés, referátum és kiseladás között.

Igen érdekes és intenzív volt az a vita is,

amely a polgári-jogi és büntető-jogi tanszék gyakorlati bevezetett tanácsrendszer körül alakult ki. (A megoldásra kiadott jogeseteket a bíróságok eljárásához hasonlóan háromtagú tanácsokban oldják meg a hallgatók.)

Ez az ankét igen határozottan juttatta kifejezésre azt a tényt, hogy jogi oktatásunk dolgozó tisztában vannak azzal a nagy felelősséggel, amit munkájuk hárít rájuk. Felelősek az új jogászokért! Felelősek azért, hogy fiatal jogászokéink meg tudják oldani azokat a nagy feladatokat, amelyeket a szocializmus építése állít eléjük! Ezeket a feladatokat azonban csak sokoldalúan képzett, önállóan gondolkodni és cselekedni tudó jó szakemberek tudják megoldani. A szakképzésnek ezt a magas fokát csak úgy lehet biztosítani, ha igen nagy gondot fordítunk az elméleti oktatás mellett a gyakorlati oktatásra is. Csak így lehet biztosítani azt is, hogy — a kormányprogram szavaival élve — az egyetemről kikerülő fiatal jogászokéink elfoglalhassák »képeségeiknek megfelelő megtestesítő helyüket tevékenységük területén«.

Csikós Mihály docens